

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

ФАКУЛТЕТ „КОМАНДНО-ЩАБЕН“

КАТЕДРА „ЛОГИСТИКА“

МАЙОР ИНЖ. ГЕОРГИ ИВАНОВ ДЖУРКОВ

**ПОДХОДИ ЗА ЛОГИСТИЧНО ОСИГУРЯВАНЕ НА
ФОРМИРОВАНИЯ ОТ ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОПЕРАЦИИ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

АВТОРЕФЕРАТ

на дисертационен труд

за получаване на образователна и научна степен „доктор“

Област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“,

професионално направление 9.2. „Военно дело“,

**научна специалност ”Организация и управление на въоръжените
сили”**

Научен ръководител: полк. доц. д-р инж. Мирослав Стефанов Димитров

С О Ф И Я • 2017

Дисертационният труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело”, научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили”, на тема „Подходи за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз” е обсъден на катедрен съвет на катедра „Логистика” и насочен за защита пред Научно жури.

Дисертационният труд се състои от 178 страници и включва: речник на съкращенията, увод, три глави, общи изводи и предложения, заключение, научни и научно-приложни приноси, списък на публикациите, списък на използваната литература, списък с фигури, списък с таблици, списък с приложения, списък с графики, фигури (16), таблици (8), приложения (15), графики (24). Броят на публикациите е 5 (четири на български език и една на английски език).

Авторът е докторант, самостоятелна форма на подготовка в катедра „Логистика” при Факултет „Командно щабен” на Военна академия „Г. С. Раковски”.

Защитата на дисертационния труд ще се състои на 25.10.2017 г. от 14.00 ч. в академична зала № 3 на Военна академия „Г. С. Раковски” на заседание на Научно жури.

Материалите са на разположение на интересуващите се в стая № 316 на преподавателския корпус.

Рецензенти:

- 1.
- 2.

Автор: майор Георги Иванов Джурков

Тема: „Подходи за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз”.

Тираж: 3 бр.

Отпечатан: август 2017 г.

Печат - Военна академия „Г. С. Раковски”

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Европейският съюз (ЕС) безспорно е фактор, притежаващ широко влияние в системата на международните отношения. От подписването на договора от Маастрихт до наши дни, Съюзът непрестанно еволюира и разширява интересите си. Освен икономически и политически функции, от няколко десетилетия, той се занимава и с някои ключови проблеми на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), неразделна част от Общата външна политика и политика за сигурност (ОВППС), осигуряваща оперативен капацитет, почиващ на граждански и военни средства.

Съвременните предизвикателства пред ЕС в областта на сигурността са сложна плетеница от променливи опасности, като: международен тероризъм, местни и регионални конфликти, страни с разпаднала или разпадаща се държавност, киберзаплахи, незаконен трафик на хора и оръжия, заплахи относно енергийни доставки, както и техните асиметрични релации, формиращи неблагоприятната среда за развитие както на отделните страни членки, така и на ЕС като цяло. Допълнителни фактори с негативно влияние в съвременната среда за сигурност са: влиянието на непрекъснатите климатични изменения, влошаването на околната среда и произтичащите от това опасности, природните бедствия и причинените от човека аварии и пандемии и др.

Актуалност на дисертационния труд

Актуалността на дисертационния труд произтича от нееднократно декларираните отговорности и задължения на Република България към ЕС относно формирането и реализирането на ОПСО и произтичащите от това логистични предизвикателства.

В тази връзка за нуждите на дисертационния труд е възприета следната *теза*: всеотрасловото изследване и анализиране на подходите за логистично осигуряване на формирования от въоръжените сили на Република България при подготовка и участие във военни операции на ЕС ще позволи да се дефинират научнообосновани предложения за усъвършенстване на системата за логистично осигуряване, което ще доведе до повишаване на автономността на формированията при провеждане на самостоятелни военни операции, като част от ОПСО.

Работна хипотеза

На настоящия етап от развитието на Въоръжените сили на Република България е необходимо усъвършенстването на организацията и функционирането на логистичното осигуряване на формированията, определени да участват в операции на Европейския съюз с цел реализирането на Общата политика за сигурност и отбрана.

Обект и предмет на изследването

Обект на изследване на настоящия труд е функционирането на системата за логистично осигуряване при подготовка и участие на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз.

Предмет на изследване са подходите за логистично осигуряване при подготовка и участие на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз.

Цел и задачи на дисертационния труд

Целта на дисертационния труд е да се изследват и анализират подходите за логистично осигуряване при подготовка и участие на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз и да се разработят обосновани предложения за тяхното подобряване.

За постигане целта на дисертационния труд се решават следните *научноизследователски задачи*:

1. Изследване и анализиране спецификата на операциите на ЕС в областта на отбраната, българското участие в тях и влиянието им върху логистичното осигуряване.
2. Всестранно и задълбочено изследване на подходите за логистично осигуряване на операции на ЕС в областта на отбраната.
3. Формулиране насоки и предложения за оптимизиране на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България, участващи в операции под егидата на ЕС.

Методология на изследването

За целите на дисертационното изследване като общ научноизследователски метод се прилага системния подход, като се прилагат и традиционните *методи* за научно изследване: теоретичен анализ и синтез, системен и факторен анализ, сравнителен анализ, анализ на емпирични данни, традиционна статистическа методология и исторически анализ.

Ограничения

Изследването се провежда при следните научноизследователски и приложни *уточнения и ограничения*:

- Отчитайки вариативността на операциите, в които участват силите на ЕС (военни, полицейски, медицински и цивилни) е акцентирано на военните мисии, с участие на сухопътен компонент (национален и многонационален);
- Предмет на анализ са принципите, формите и методите за логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България във военни операции на Европейския съюз;
- Използвани са източници, съдържащи неклафицирана информация.

II. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с поставените цел, научно-изследователски задачи, работна хипотеза, обект и предмет на изследване и отразява възприетия от автора подход към темата. Състои се 178 страници и включва: речник на съкращенията, увод, три глави, общи изводи и предложения, заключение, научни и научно-приложни приноси, списък на публикациите, списък на използваната литература, списък с фигури, списък с таблици, списък с приложения, списък с графики, фигури (16), таблици (8), приложения (15), графики (24). Броят на публикациите е 5 (четири на български език и една на английски език).

По конкретно съдържанието на дисертационния труд е структурирано както следва:

Речник на съкращенията

Увод

Глава първа. Изследване спецификата на операциите на Европейския съюз в областта на отбраната и влиянието им върху логистичното им осигуряване.

1.1. Анализ на развитието на политиките на Европейския съюз в областта на отбраната.

1.1.1. Възникване и развитие на Обща политика за сигурност и отбрана.

1.1.2. Политически и военни структури на Европейския съюз с отно-шение към реализиране на ОПСО.

1.2. Анализ на организацията и провеждането на военни операции на Европейския съюз.

1.3. Анализ на развитието на взаимоотношения НАТО-ЕС в кон-текста на реализирането на Общата политика за сигурност и отбрана.

1.4. Анализ на основните фактори, влияещи върху организацията на логистичното осигуряване в операции на Европейския съюз.

1.5. Анализ на механизма „ATHENA” и влиянието му върху логис-тичното осигуряване на военни операции на ЕС.

Изводи от глава първа.

Глава втора. Изследване и анализиране на логистичното осигуряване на военни операции на Европейския съюз.

2.1. Анализ на развитието на концепциите за логистично осигурява-не в операции под ръководството на ЕС.

2.2. Изследване на подходите за логистично осигуряване на военни операции на ЕС.

2.2.1. Подходи за логистично осигуряване на формирования в

операции на Европейския съюз.

2.2.2. Стратегическо развърщане.

2.2.3. Приемане, разполагане, по-нататъшно придвижване и интегриране.

2.2.4. Снабдяване с материални средства.

2.2.5. Ролята на контрактори относно логистичното осигуряване.

2.2.6. Възстановяване на въоръжението, техниката и военно-техническите имуществва.

2.2.7. Медицинско осигуряване.

2.3. Резултати от военно-експертно изследване на тема „Усъвършенстване на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операциите“.

Изводи от глава втора.

Глава трета. Направления за усъвършенстване на подходите за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз.

3.1. Направления за усъвършенстване на системата за логистично осигуряване чрез разширяване обхвата на дейността на контракторите и възможностите за придобиване на материални средства и предоставяне на услуги чрез аутсорсинг.

3.2. Усъвършенстване на процеса по изграждане и използване на национален поддържащ елемент в операции на ЕС.

3.3. Усъвършенстване на процеса по снабдяване с бойни припаси.

Изводи от глава трета.

Заклучение.

Общи изводи и предложения.

Научни и научно-приложни приноси.

Списък на публикациите.

Използвана литература.

Списък с фигури.

Списък с таблици.

Списък с приложения.

Списък с графики

Приложения.

Съдържание на дисертационния труд

Глава първа: Изследване спецификата на операциите на европейския съюз в областта на отбраната и влиянието им върху логистичното им осигуряване.

ЕС се изгражда на основата на демократични ценности и защита на човешките права в три функционални области: изграждане на европейска общност, обща външна политика и политика за сигурност и отбрана (ОВППСО) и правосъдие и вътрешни работи.

Съгласно Договора за ЕС (ДЕС), Европейска политика по сигурност и отбрана (ЕПСО) е неразделна част от Общата външна политика и политика за сигурност на ЕС. Тя предоставя на съюза оперативни способности, основани на граждански и военни активи. Той може да ги използва при провеждане на операции по разоръжаване, хуманитарни и спасителни операции, осигуряване на военна експертиза, предотвратяване на конфликти, мироопазване, управление на кризи, постконфликтно възстановяване и задълбочаване на международната сигурност в съответствие с принципите на Устава на Обединените нации.

На срещата на върха на ЕС в Амстердам през 1997 г. „Петерсбергските задачи” (хуманитарни и спасителни, мироопазващи и кризисно ръководство, включително и мироналагане), предварително дефинирани пет години по-рано в Бон, от Съвета на Западноевропейския съюз (ЗЕС), са включени в договора за Европейския съюз.

Година по-късно, на срещата на ЕС в Кьолн, страните членки потвърждават амбициите си за провеждане на автономни операции и изграждане на европейски военни сили. Те се обединяват около тезата, че за реализиране на надеждна ЕПСО е необходимо дефинирането на институционална рамка за анализ, планиране и провеждане на военни операции. Съгласно решенията на Европейски съвет в Хелзинки и Ница, съответно през декември 1999 г. и декември 2000 г., всички военни и политически структури са длъжни да планират и вземат решения в кризисни ситуации. Приети са конкретни решения за създаване на европейски сили, които да са надеждни, достъпни и ефективни. В рамките на тази цел (известна като „Helsinki Headline Goal 2003”) държавите членки приемат отговорността да поддържат следните способности:

- Въоръжени сили, обединени във военно формирование по-голямо от корпус (повече от 15 бригади и 50 - 60 000 военнослужещи);
- За бързо развърщане (в срок до 60 дни); Адекватна поддръжка на развърнатите формирования (минимум една година);
- За изпълнение в пълен спектър на Петерсбергски задачи, впоследствие разширени чрез договора от Лисабон със съвместни операции по разоръжаване, осигуряване на военна експертиза и постконфликтно възстановяване.

ЕПСО се реализира в три направления: Военни мисии; Граждански мисии и Управление при кризи и предотвратяване на конфликти чрез средствата на дипломатията. Началото му е поставено през 1998 г., чрез подписването на двустранно споразумение между Франция, в лицето на френския президент Жак Ширак (Jacques Chirac) и Великобритания, представена от министър-председателя си Тони Блеър (Anthony Blair), в Сент Мало (Saint-Malo). В края на 2001 г. Европейският съвет в Лаакен обявява, че ЕС има готовност да ръководи операции за управление на кризи. През същата година е декларирана, като приоритетна цел борба срещу тероризма.

За постигане на по-тясно сътрудничество между НАТО и ЕС и за дискутиране на въпроси в областта на европейската сигурност, с цел постигане на консенсус между специалистите в областта на отбраната, през 2002 г. от името на неправителствената организация „Форум Европа” е инициран „Новият дневен ред на отбраната” (New Defense Agenda-NDA). На 12 март 2003 г. Северноатлантическият съвет ратифицира „Принципи и процедури за ползване на сили и средства на НАТО от ЕС за операции под ръководството на ЕС”, като НАТО запазва правото си в непредвидени обстоятелства да изтегли дадените сили и средства от ЕС, за да са на негово разположение.

През 2003 г. с приемането на Европейската стратегия за сигурност, ЕС заявява своята амбиция да стане глобален фактор в подкрепа на международния ред, основан на принципите на Организация на обединените нации (ООН). Стратегията за сигурност на съюза се базира на три основни стълба:

- Отговор на глобални заплахи от тероризъм, разпространение на оръжие за масово унищожаване, регионални конфликти, разпадащи се държави и организирана престъпност;
- Изграждане на сигурност в европейската периферия, чрез стабилизиране на Балканите и разширяване на икономическото и политическо сътрудничество между страните;
- Подкрепа и развитие на международното право, изпълнение изискванията на устава на ООН и изграждане на международен ред.

Стратегията е ревизирана през 2008 г., като се отчита необходимостта да е „по-гъвкава, по-последователна и по-активна”, за да предостави възможност ЕС да реализира потенциала си. [66]

През юни 2004 г. е дефинирана „Приоритетна цел 2010”, целяща разширяване на оперативните способности. Съгласно нея, ЕС трябва да притежава способности за бързи и решителни действия в целия спектър от операции.

Активни дейности за развитие и усъвършенстване на този компонент са предприети в периода 2004-2005 г., когато към Военния щаб на НАТО се създава структура за координация между гражданския и

военния компонент за управление на кризи и механизми, позволяващи незабавното изграждане на оперативен център при възникване на необходимост от провеждане на военна мисия.

Чрез Договора от Лисабон, подписан на 13 декември 2007 г., влязъл в сила от 01 декември 2009 година, Общата политика за сигурност и отбрана заменя и разширява ЕПСО, като главната целта е създаване на общи европейски отбранителни способности. Чрез него за пръв път се въвежда клауза за обща отбрана, която обединява държавите-членки. Той предоставя възможност на ЕС да провежда мисии извън собствената си територия, целящи поддръжка на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност, в строго съответствие с принципите на устава на Организацията на обединените нации.

Политиката на ЕС за ОПСО се реализира при отчитане задълженията на страните членки на ЕС към НАТО, както и при пълно зачитане на националните политики за сигурност и отбрана. Основен елемент за изграждане на ОПСО се явява чл. 42 от Договора от Лисабон, дефиниращ клауза за взаимна защита. Съгласно него всички страни членки на ЕС са задължени да окажат помощ на друга такава, чиято територия е обект на въоръжено нападение, в съответствие с чл. 51 от Хартата на обединените нации. Чл. 222 от Договора на функциониране на ЕС гласи, че страните са длъжни да действат съвместно, когато една от тях, членка на ЕС е жертва на терористично нападение, природно бедствие или бедствие, предизвикано от човешка дейност.

Безспорно развитието на военните способности на ЕС, в рамките на ОПСО, са формирането на т.нар. „Батальонни бойни групи”. Батальонната бойната група (ББГ) е минимално необходимото, високомобилно, с висока степен на бойна готовност формирование, способно да провежда самостоятелни операции или да се включи в началната фаза на всяка операция [6]. Тя може да бъде сформирана от страна членка на ЕС, или от многонационална коалиция, като водеща страна, ако има такава, задължително е членка на ЕС. Изгражда се на основата на усилен пехотен или механизирани батальон и притежава способност за развърщане до 10 дни след вземане на решение за провеждане на операцията. Численият ѝ състав е около 1500 военнослужещи и има 30-дневна логистична автономност, която може да нарастне до 120-дневна при правилно планиране и реализиране на попълване на запасите от материални средства. Актуализирана „Концепция за бойните групи на ЕС” дефинира бойната група на ЕС като особена форма на сили за бързо реагиране, осигуряваща за определен период от време необходимите способности за бърз отговор при провеждане на операция за разрешаване на криза от ЕС.

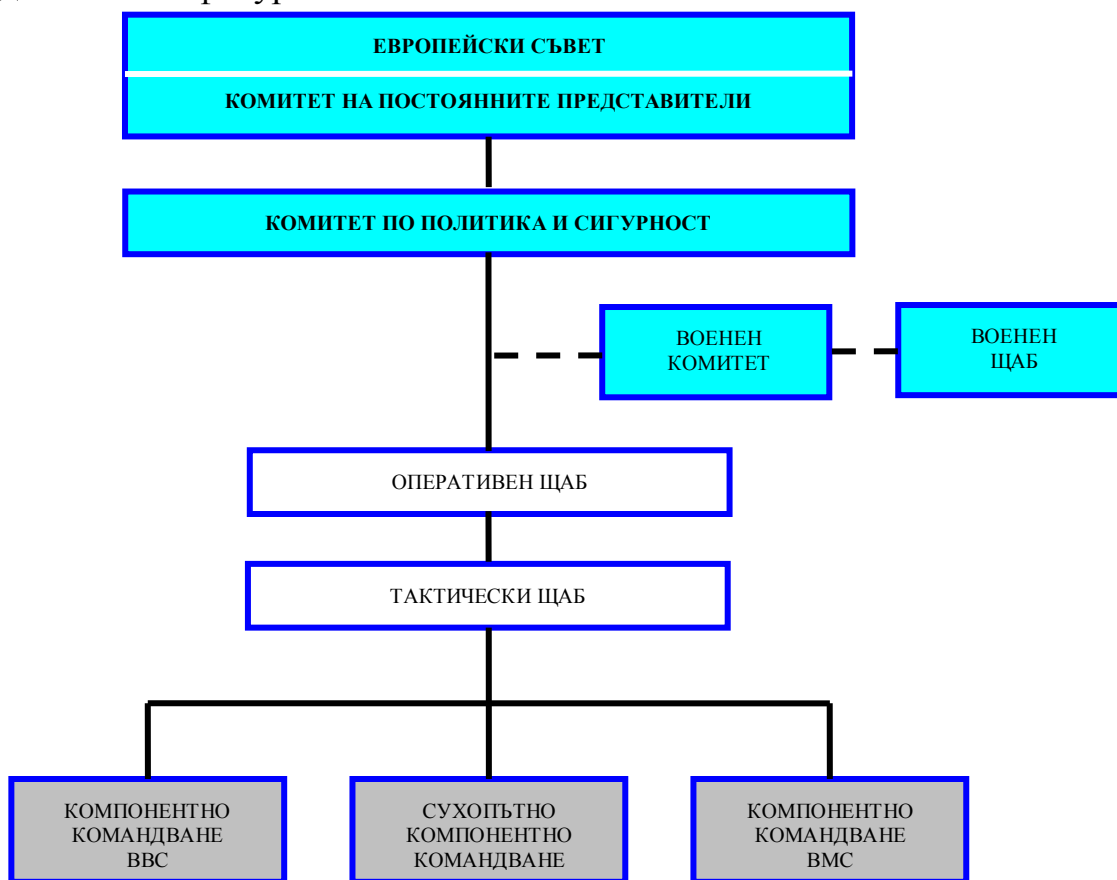
Република България, като пълноправен член на ЕС и НАТО, се изправя пред нови отговорности, задачи и перспективи. Тя последователно и твърдо отстоява позицията си на стабилизиращ фактор на Балканите,

участва в регионални инициативи в Югоизточна Европа и операции в подкрепа на международния мир и сигурност.

С решение № 690/03 октомври 2014 г. Министерски съвет одобри Национална програма “България в НАТО и Европейската отбрана-2020”. Съгласно нея “Република България се оказва в една от зоните с най-голяма концентрация на рискове и заплахи в Евроатлантическата общност. Тенденциите за тяхното развитие са негативни в средносрочен, а в редица случаи и в дългосрочен аспект. Източник на значителни рискове за националната сигурност на Република България остава нестабилността на региони, намиращи се в близост до границите на страната ни.” [4]

Година по-късно, с постановление на Министерски съвет № 382 от 30.12.2015 г. бе приет „План за развитие на въоръжените сили на Република България до 2020 г”. Чрез него се осигурява „развитие на въоръжените сили до 2020 г. с балансираны способности по всички компоненти за изпълнение на целия спектър от задачи, породени от очакваните сценарии и анализи за развитие на военностратегическата среда за сигурност”. [5]

Ратифицираният през 2001 г. договор от Ница е основополагащ за изграждането на Комитета по политика и сигурност, Военния комитет на ЕС и Военния щаб на ЕС. Политическо-военна структура на ЕС е представена на фигура 2.

Фигура 2. Политическо - военна структура на ЕС

Ролята и съставът на Комитета по политика и сигурност (Political and Security Committee - PSC), със седалище Брюксел, са дефинирани в чл. 38 от Договора за Европейския съюз. Той се състои от представители на страните членки на равнище посланници и се председателства от представители на Европейската служба за външна дейност. Заседава минимум два пъти седмично и носи пълната отговорност ОВППС и ОПСО.

Военният комитет на ЕС (European Union Military Committee - EUMC) е създаден с решение 2001/79/ОВППС на Съвета от 22 януари 2001 г. Той е висшето военно тяло в рамките на ЕС и се формира от началниците на отбраната на страните членки или техни еквиваленти. Военният комитет ръководи абсолютно всички военни действия в съюза и дава становища и военна експертиза на Комитета по сигурност, както и препоръки по военни въпроси, касаещи ЕС. Същият играе ключова роля при планиране и провеждане на военни операции в рамките на ОПСО, както и в развитието на военни способности.

Военен секретариат/щаб е създаден е през юни 2001 г. Същият осъществява планирането и непосредственото ръководство на многонационални операции в системата на ОПСО. Той е главен фактор при определяне на военната политика на съюза и главен координатор за реализиране на гражданско-военното ръководство на операциите на ЕС.

За определяне на възможния характер на бъдещите операции, необходимите оперативни способности и форми за използване на войските и силите на ЕС са разработени пет сценария, разкриващи потенциалните мисии и оперативни допускания, които се явяват инструмент за осъществяване на планирането. Те включват:

- Широко мащабни операции по поддържане на мира;
- Хуманитарна намеса с висока интензивност;
- Регионални войни в защита на Европейските отбранителни интереси;
- Предотвратяване на атаки, включващи оръжие за масово унищожаване;
- Отбрана на страните от ЕС, който предвижда защита на четирите най-големи летища, двете най-големи пристанища, десетте най - ключови енергийни съоразения и целия капитал на страните членки, включително и седалището на ЕС.

Съгласно “Каталог с необходими оперативни способности 05”, ЕС може да провежда военни операции за: Силово разделяне на враждуващи групировки; Стабилизация, възстановяване и предоставяне на военна експертиза; Предотвратяване на конфликти; евакуационни операции; Оказване на съдействие за провеждане на хуманитарни операции.

Дефинирани са три възможности за едновременно провеждане на военни операции с различна интензивност:

- Силово разделяне на враждуващи групировки, евакуационна операция и оказване на съдействие за хуманитарна операция;
- Стабилизация, възстановяване и предоставяне на военна експертиза, предотвратяване на конфликт, евакуационна операция и оказване на съдействие за хуманитарна операция;
- Стабилизация, възстановяване и предоставяне на военна експертиза, силово разделяне на враждуващи групировки и евакуационна операция.

ЕС разполага с три възможности за провеждане на операции:

- Самостоятелни операции, без да се използват ресурси на НАТО - използва един от оперативните щабове, предоставени от страните членки;
- Операции с използване на ресурсите на общите активи и способности на НАТО - на базата на "Берлин плюс";
- Операции, ръководени от Оперативния център на ЕС - обикновено се прилага гражданско-военен подход и не се предвижда военната сила да е водеща в операцията.

През 1999 г. Европейският съюз дефинира Силите за бързо реагиране (СБР), като важна част от процеса по управление на кризи. По-късно е утвърдена „Концепция за рамкова нация” и първата „Концепция за силите за бързо реагиране”. През 2004 г. Европейският съюз с приемането на „Приоритетни цели 2010” декларира необходимостта от придобиване на способности за провеждане на операции в пълния спектър по управление на кризи, съгласно Договорът за ЕС. Това поражда необходимостта от разработване на „Концепция за батальонна бойна група”, която е факт през същата година. Към май 2016 г. ЕС провежда пет военни и девет цивилни мисии с участието на повече от 5000 човека, а завършилите мисии на ЕС са осемнадесет, като участие в тях са взели приблизително 80000 човека (военнослужещи, полицаи, експерти по право и други).

Първата военна операция на ЕС в областта на отбраната е „КОНКОРДИА” в Македония (март-декември 2003г.). Тя е продължение на операция „СЪЮЗНА ХАРМОНИЯ” на НАТО след Охридското споразумение от 2001 г. и се осъществява по желание на Македония. Операцията започва на 31 март 2003 г. Втората военна мироопазваща операция е „АРТЕМИС”. Тя се провежда за времето от юни до септември 2003 г. в Демократична Република Конго и е първата автономна операция на ЕС извън Европа. На 12 юли 2004 г. държавните и правителствени лидери на страните от ЕС решават Съюзът да поеме командването на международната военна мисия в Босна и Херцеговина в рамките на ЕПСО. Операцията на Съюза получава символичното име „АЛТЕА”. Началото на операцията е поставено с тържествена церемония на 2 декември 2004 г.

Като пълноправен член на ЕС, България допринася за формирането и практическото осъществяване на ОПСО, като отстоява позицията, че с общи усилия страните членки трябва да продължат да утвърждават ЕС,

като реален, авторитетен фактор при управлението при международни кризи. Наред с участието във военни операции на ЕС, една от областите, в която Българските въоръжени сили дават непосредствен принос за постигането на ниво на амбиция на Съюза, е участието в бойната група HELBROC с водеща страна Гърция.

В многонационалната бойна група участваме заедно с Гърция, Румъния, Кипър и Украйна. Техническото споразумение за създаване на HELBROC е подписано от министрите на отбраната на Гърция, България, Румъния и Кипър на 13 ноември 2006 г. в Брюксел по време на заседанията на Съвета „Общи въпроси и външни отношения”. Целта е бойната група да изпълнява хуманитарни и евакуационни задачи в операции на ЕС за управление на кризи. Тя може да бъде активирана с решение на Европейския съвет. [32]

Взаимоотношенията между НАТО и ЕС (формални и неформални) имат дълбоки корени, но началото на съвременното им измерение е поставено в началото на 90-те години на миналия век. Силна активност в изграждането на общо схващане за взаимопомощ се наблюдава в периода 1999 - 2003 г., когато силно развитие получава Общата външна политика и политика за сигурност на ЕС. В този период се поставят основите на „Берлин плюс”, което е комплект от всестрани споразумения, позволяващо на ЕС при ръководени от него операции по управление на кризи да има достъп до колективните сили и средства на Северноатлантическия съюз, без последният да взема участие в тези операции. „Официалните елементи на споразумението са: споразумение за сигурност, дефиниращо правилата за обмен на класифицирана информация, достъп до способностите за планиране на НАТО, наличност на ресурси и способности на НАТО за провеждане на операции на ЕС, процедури по заявяване, снабдяване, контрол на разходването и възстановяване на ресурси и способности на Алианса, възможност на заместник върховния командващ на НАТО да ръководи операция на ЕС, възможност за споразумения в контекста на водени от ЕС операции за използване на ресурси и способности на НАТО, споразумения за тясна свързаност и увеличаване на взаимните необходими военни способности. На практика това означава строга взаимовръзка на способностите за планиране на НАТО и бъдещите необходими способности на ЕС за провеждане на операции.” [52, 58, 70]

Главното финансиране на военните операции на ЕС се извършва чрез национални фондове, а допълнителното - от колективни фондове, чрез използване на механизма „ATHENA”. Началото му е поставено на 01 Март 2004 г. с решение на Съвета на ЕС. Дейностите, които се финансират от механизма, са дефинирани с решение 2011/871/CFSP от 14 май 2007 г. „ATHENA” покрива нарастващите разходи за развитие на способности на ръководни структури, определени инфраструктурни дейности, медицински

разходи и сателитни комуникации в активната фаза на операцията. По допълнително решение на Съвета, чрез механизма може да бъдат обезпечени част от процесите по придвижване и транспортиране, както и отделни области на полевите услуги.[51]

Изводи от глава първа:

1. Нарастващите амбиции на ЕС в сферата на сигурността и отбраната и разрастващия се обхват на ОПСО, в отговор на непрекъснато променящите се предизвикателства пред Съюза, налагат необходимостта от наличие на подготвени и намиращи се в необходимата бойна готовност формирования, с цел противодействие на евентуални кризи и заплахи.

2. Усъвършенстването на военните способности на ЕС, би довело до адекватно разпределяне на тежести в рамките на Алианса, избягване на дублирането на инициативите за обединение и споделяне и за интелигентна отбрана, чрез взаимодействие между Европейската агенция по отбрана и Съюзното командване по трансформацията на НАТО.

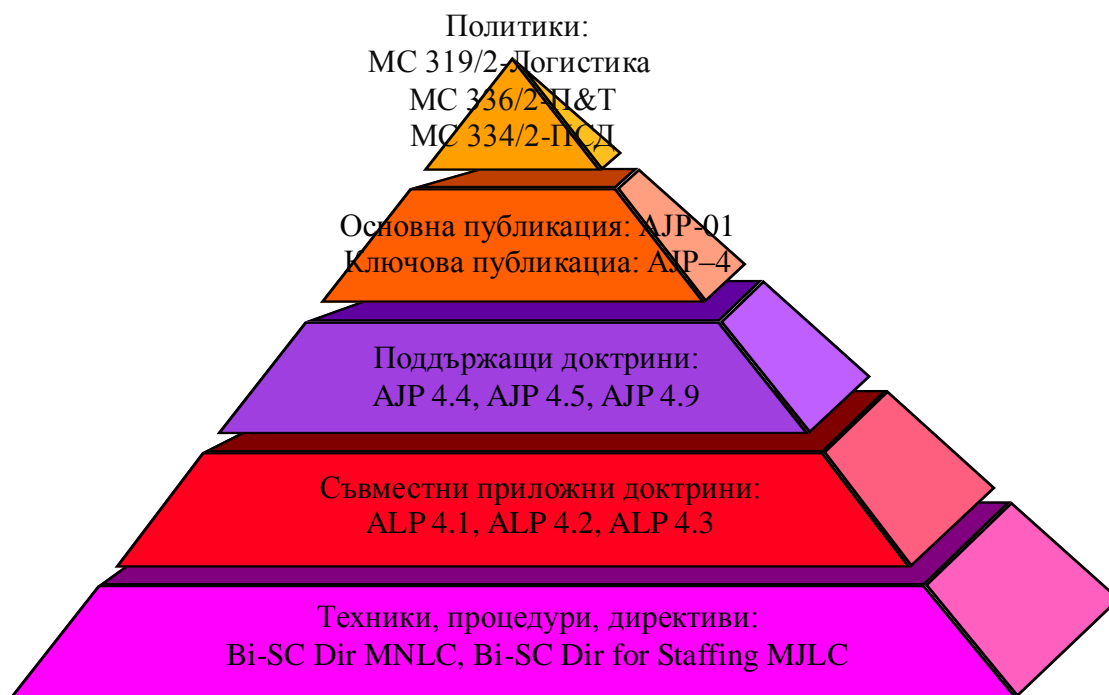
3. Споразуменията “Берлин плюс” позволяват на ЕС при ръководени от него операции по управление на кризи да има достъп до колективните сили и средства на НАТО, без последният да взема участие в тези операции.

4. В основата на Европейската политика за сигурност стои изграждането на Европейски сили за сигурност, базирани на батальонни бойни групи, притежаващи потенциал за изпълнение на „Петерсбергските задачи” и съвместни операции по разоръжаване, осигуряване на военна експертиза и постконфликтно възстановяване, съгласно договора от Лисабон.

5. Основните фактори, влияещи върху организацията на логистичното осигуряване на военна операция на ЕС, се базират в рамките на потребност от материални средства и услуги, продължителност на операцията и разстояние от Пунктовете за постоянна дислокация (ППД) до Зоната на операцията (ЗО). Те са водещи при определянето на методите и способите за изпълнение на целия спектър от задачи, свързани с логистично осигуряване и определят разположението на логистичните органи (органи за управление и изпълнителни) на всички нива.

Глава втора: Изследване и анализиране на логистичното осигуряване на военни операции на европейския съюз

Използвайки механизмите на подписаното споразумение “Берлин плюс”, ЕС има пълен достъп до концептуалните документи на НАТО при планиране и провеждане на военни операции. Йерархията на съюзните логистични документи е показана на фигура 4.

Фигура 4. Йерархия на съюзни логистични документи.

Концепцията на ЕС за логистично осигуряване е основния регламентиращ документ, относно планирането и осъществяването на логистичното осигуряване на операции под ръководството на ЕС. Главната цел на документа е дефиниране на точна и ясна концепция за логистично осигуряване в целия спектър на операции на ЕС. Детайлизирани са принципи на всички ръководни нива, като се цели пълно премахване на многозначни определения и постулати. Осигурени са подходи, гарантиращи гъвкавост на командирите и координиране на дейностите с НАТО, ООН, ОССЕ, с други международни организации, както и с неправителствени такива. [8]

Концепцията регламентира следните логистични функции: Снабдяване; Поддръжка; Предоставяне на услуги; Придвижване и транспортиране; Инфраструктура и Медицинско осигуряване. [8]

Концепцията на ЕС за логистично осигуряване чрез контрактори регламентира основни насоки на дейността на контракторите, тяхната координация с изпращащите страни, щабовете и управителните структури на потенциални фирми-доставчици. Тя дефинира принципите и политиките за логистично осигуряване чрез контрактори при провеждане на операции и учения на ЕС. Определени са взаимовръзките на логистичното осигуряване с финансирането, чрез механизма „ATHENA” и възможностите за повишаване на способностите чрез участие в проектите на Европейската агенция по отбрана. В допълнение концепцията предоставя информация за възможностите за използване на механизмите на НАТО, чрез споразумението „Берлин плюс”. Документът

регламентира основните действащи лица, обезпечаващи сключването на договори, техните правомощия и отговорности. [7]

Концепцията на ЕС за стратегическо придвижване и транспортиране осигурява концептуална основа за стратегическото придвижване и транспортиране в целия спектър от военни операции, ръководени от ЕС. Дефинира насоки в съответствие с разпоредбите, установени в "Концепция за бойна група", "Концепция на ЕС за военното командване и контрол", "Концепция на ЕС за военно планиране на политическо и стратегическо ниво", "Концепция на ЕС за генериране на силите", "Концепция на ЕС за логистично осигуряване", "Концепция за поддръжка от страната домакин в операции на ЕС" и "Концепция за ръководени от ЕС операции по управление на кризи". Концепцията дефинира стратегическите принципи на придвижване и транспортиране, които в голяма степен се покриват с принципите, регламентирани в „Концепция на ЕС за логистично осигуряване”.

Концепцията на ЕС за приемане, настаняване, последващо придвижване и интегриране предоставя концептуалната база по планиране и осъществяване на дейностите и процесите относно приемане, настаняване, последващо придвижване и интегриране на силите в пълния спектър на възможни военни операции на ЕС. Концепцията е в пряка връзка с “Концепция на Европейски съюз за стратегическо придвижване и транспортиране“, която регламентира стратегическото развърщане на силите в Зоната за съвместни операции.

Концепция на ЕС за поддръжка от страната домакин определя следните принципи: отговорност, запаси, пълномощие, сътрудничество, координация между изпращащите нации, водещата страна и страната домакин, икономичност, видимост и възстановяване на изразходени ресурси. [12] Тя регламентира етапите на планиране на Поддръжката от страната домакин (ПСД).

Непрекъснатото развитие на концептуалните и процедурни аспекти са предпоставка Съвета по общи въпроси и външни взаимоотношения (СОВВ) да заяви, че военните сили за бързо реагиране на ЕС трябва да осигурят „реализирането на приоритетните цели с точна дефиниция и последваща идентификация на елементите на силите за бързо реагиране”. През януари 2003 г. Военният комитет на ЕС утвърждава „**Концепция за сили за бързо реагиране**”(СБР), с цел осигуряване на нормативна база за провеждане на военни операции под егидата на ЕС. Първата „**Концепция за бойна група**” издадена през март 2004 г. регламентира структура, организация и способности на бойната група (БГ). Последващото концептуално развитие е обезпечено от Военния секретариат на ЕС.

През октомври 2006 г. е приета актуализирана „**Концепция за бойните групи на ЕС**”, според която бойната група на ЕС е особена форма на сили за бързо реагиране, осигуряваща за определен период от време

необходимите способности за бърз отговор при провеждане на операция за разрешаване на криза от ЕС. Бойна група на ЕС има минимален (оптимален) състав, способен за бързо развърщане и самостоятелно провеждане на операции или участие в началната фаза на по-мощни операции. Създадена е на базата на усилен, с елементи за бойна и логистична поддръжка, батальон и се основава на многонационален принцип с една рамкова нация и многонационален щаб. Тя действа под ръководство на многонационален щаб на силите и във взаимодействие с предварително определени стратегически и оперативни елементи за поддръжка и осигуряване на стратегическо прехвърляне (придвижване) и логистика. [6]

На 17 декември 2014 г. Военният комитет на ЕС приема „*Концепция за силите за бързо реагиране на ЕС*”.

Безспорно съществува тясна връзка между стратегията за провеждане на военната операция и логистиката, което определя развитието на логистичната система като процес, основаващ се на военностратегически решения и логистични такива. В него логистичната система зависи главно от две стратегически решения: ниво на готовност на военните формирования и предполагаеми изисквания за реализиране на всеобхватно и всеобхватно логистично осигуряване. Първото стратегическо решение определя логистичните предизвикателства във функция от разполагаемото време за реакция на осигуряваните формирования. Той е основополагащ относно нивото на запасяване с материални средства, тяхното ешелониране, съхраняването им в готовност за бойно използване, сроковете за задействане на предварително сключени договори и др. Второто решение е основополагащо относно изискванията на логистичната система по време на операцията.

Логистичното осигуряване на операциите на ЕС е свързано с тясното взаимодействие между цивилните и военните логистични структури в района на мисията. Голяма част от военния логистичен компонент на операцията, притежава специфични характеристики, силно различаващи се от цивилния такъв. Случайната прилика между логистичните системи на двата компонента е измамна.

Съществуват различни начини за реализиране на придвижването и транспортирането. Най-често приложим е интермодалния транспорт. Придвижването до пунктовете за товарене (летища, пристанища, гари) се осъществява по комбиниран способ, като колесната техника извършва марш на собствен ход, а верижната и тежката материална част (при наличие на такава) се транспортират.

Осигуряването на стратегически транспорт за развърщане на формированията е национална отговорност. В настоящия момент страните от ЕС и Турция разполагат със средни самолети от типа C-130, C-160, както и C-17. Всички въздухоплавателни средства на ЕС са по-малко от

необходимото, за да се изпълнят целите от Хелзинки. Националните способности на Военновъздушните сили (ВВС) на Република България за реализиране на стратегически транспорт също силно са лимитирани. Това е причината за участието ни в мултинационалната инициатива за осигуряване на способности за стратегическия въздушен транспорт (Strategic Airlift Capability-SAC) и приобщаването ни към Европейския координационен център по придвижване (Movement Coordination Centre Europe-MCCE). Съгласно Програма на Организация за сътрудничество в областта на въоръженията (Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement-OCCAR), до 2024 година ЕС ще разшири способностите си за стратегическо развърщане, чрез придобиване на нови самолети A400M.

След оценка на притежаваните транспортни средства за стратегически транспорт в страните от ЕС и най-вероятните театри на операциите, експерти подчертават необходимостта от използване на воден транспорт. Анализирайки настоящите способности за това се достига до извода, че ЕС не разполага с необходимия потенциал. Само някои страни-членки разполагат с необходимия тип кораби. Стартираната програма „Logistic Support Ship“ (LSS) на OCCAR предлага подходи за плавателните средства, годни за изпълнение на чисто военни операции и за провеждане на хуманитарни операции и оказване на помощ при бедствия и аварии.

Реализирането на възможностите на софтуера „LOGFAS“ относно стратегическото развърщане на ББГ е дефинирано в приложение 6. Ясно са определени ролите на трите главни системи „ADAMS“ (Allied Deployment and Movement System), „EVE“ (Effective Visible Execution) и „CORSOM“ (Coalition Reception, Staging and Onward Movement). „ADAMS“ е автоматизирана система за планиране на развърщането на оперативни сили в различни региони чрез използването на всички видове транспорт. Посредством нея се създават национални детайлни планове за развърщане и многонационален детайлен план за развърщане на многонационалните съвместни оперативни сили (MCOC) в зоната на операцията. Той дава отговор на 5 ключови въпроса: кой, какво, къде, кога и как се придвижва. Системата осигурява алтернативи за съвместно използване на транспортни средства, понижаване на себестойността на транспорта, равномерно натоварване на места за дебаркиране (летища, пристанища, гари) и планово развърщане на силите. „EVE“ осигурява в реално време проследимост на процесите по развърщане и придвижване. Чрез „CORSOM“ се планират и реализират дейности по дебаркиране на силите, тяхното приемане, разполагане и осигуряване на по-нататъшно придвижване.

За нуждите на дисертационния труд, чрез софтуерната програма е разработен примерен вариант на ББГ с дименсии на въоръжението, монтирано на базови машини, техниката и необходимия брой контейнери за транспортиране на материалните средства (приложение 7). За пункт за

постоянна дислокация (ППД) е избран гр. Асеновград, като е планирано ББГ да извърши стратегическо придвижване до гр. Хартум Бахри (Khartoum Bahri), Република Судан. Материалните средства са със своите национални кодове (National Item Code-NIC) и съответните кодове за докладване (Reportable Item Code-RIC).

В приложение 8 е разработен вариант на придвижване и транспортиране на ББГ с използване на всички видове транспорт. С цел осигуряване на бързо и безопасно придвижване и транспортиране на личния състав, той е отделен от материалните средства (карго) и са планирани два транспортни потока.

В приложение 9 е разработен вариант за анализ на транспортните изисквания чрез използване на предварително дефинирани транспортни средства. За изследване и сравняване на транспортни възможности са избрани 4 вида самолети (A310, C130, C17 и An124), 3 вида кораби (RORO Rolling_Stock, RORO_Container и Tween_Decker_Gen_Cargo) и 5 вида вагони (Kbs_Kls, Rlmmpr, Rs, Samms и Very Heavy) и са дефинирани определени изводи.

Вариант на разчет за начало на етапите на стратегически транспорт при развърщане на ББГ по локации и по дни е представен в приложение 10. Аналогичен разчет за завършване на етапите на стратегическото придвижване е представен в приложение 11.

Съществуват няколко потенциално възможни подхода за реализиране на приемане, настаняване, по-нататъшно придвижване и интегриране (Reception, Staging, Onward Movement and Integration-RSOM&I), визуализирани в приложение 12. Първият подход е чрез използване на определен район или база (транзитна база) с възможност за допозпълване на изразходени материални средства и подготовката им за последващо използване, реализиране на елементи на организационно и бойно сглобяване (прегрупиране и преподчиняване на личен състав, провеждане на занятия по бойна подготовка и др), почивка на личния състав и други дейности целящи запазване и повишаване на бойните способности. Тази локация се намира между пунктовете за натоварване и района за бойно използване и обхваща в себе си район за разполагане на новопристигнали и район за съсредоточаване. Вторият подход е аналогичен, но района за разполагане на новопристигнали и района за съсредоточаване се намират на отдалечение от транзитната база. Третият подход е реализиране на RSOM&I процеса директно в зоната за съвместни операции.

Снабдяването като функционална област на логистиката във военни операции на ЕС се заключава в: определяне на потребностите от материални средства и източниците за снабдяване; получаване, ешелониране, съхраняване, провеждане на своевременни прегледи, регламентни работи, обслужване и опресняване (според тяхната

специфика); регламентиране на дейностите, правилата и процедурите по заявяване, доставяне, разпределяне и предаване на крайните ползватели. Ешелонирането на запасите става по линии на логистично осигуряване, като формиранията от 1-ва линия (ниво батальон/батальонна бойна група) е необходимо да се развърнат комплектовани със запаси от всички класове материални средства за минимум 3-4 дни. На втора и трета линия в НПЕ се съхраняват допълнително запаси за още 26-27 дни. [1]

Системата за снабдяване се изгражда с цел съвременно и пълно задоволяване на потребностите от материални средства на формиранията, участващи в операция на ЕС. Нейното правилно изграждане обезпечава получаване на достоверна информация относно разполагаемите ресурси, тяхното качествено и количествено състояние, наличните запаси и необходимите такива за осигуряване на операцията. Снабдителните вериги може да се дефинират като съвкупност от минимум три елемента (източник на ресурси, доставчик и потребител), непрекъснато взаимодействащи помежду си и обезпечаващи непрекъснатото движение на продукти, услуги, финансови средства и информационни потоци от и за потребителите на материални средства. Те се разглеждат като вътрешни (съществуват само за нуждите на военния компонент на операцията), външни (основават се на всестранно взаимодействие между военния и цивилния компонент) и смесени. [42]

За реализиране на всестранна и ефективна логистична концепция е необходимо дефинирането на четири ключови решения: основни подходи за снабдяване (реализиране на доставки, получаване на доставки в района на операцията, доставки от „външни“ източници), запаси (създаването и поддържането им, както и времевите граници за това), баланс „ефективност-ефикасност“, източници на снабдяване (национални, многонационални, съвместни, частни, военни, интегрирани и др.)

Според изследване на „Националния университет по отбрана“ на САЩ „присъствието на контракторите на бойното поле очевидно не е нов феномен, но ролята им непрекъснато нараства: от съотношение контрактор: военнослужещи 1:55 във Виетнам до 1:1 в Ирак и 1,43:1 в Афганистан.“ Те изпълняват предварително планирани дейности относно логистичното осигуряване, но могат и да действат в отговор на непредвидени и внезапно възникнали изисквания (ad-hoc). Крайната цел е постигане на максимална ефективност и ефикасност на логистичното осигуряване. [7]

Дейността на контракторите реализира по-висока ефективност, чрез установяването на взаимодействие с Европейската агенция по отбрана (European Defense Agency-EDA), с Агенцията на НАТО за поддръжка и придобиване (NATO Support and Procurement Agency-NSPA), чрез многонационални партньорства, използване на споразумения за придобиване на материални средства и предоставяне на услуги на САЩ

(Acquisition and Cross Servicing Agreements-ACSA), използване на национални контрактори, както и комбинация от споменатите перспективи. [7]

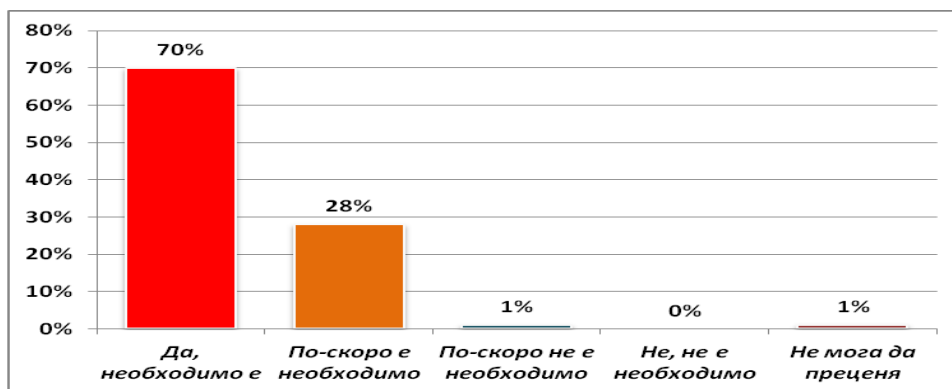
Въоръжението, техниката и военнотехническите имущества (ВТИ), участващи в операции излизат от строя, поради бойни повреди и/или технически причини. Във военните операции на ЕС, поради ниската интензивност на бойните действия или пълната липса на такива, бойните повреди са сведени до минимум. Техният характер се определя от възможностите на противостоящите сили за извършване на диверсии, саботажки, използване на импровизирани взривни устройства (ИВУ) и др. Поддръжката се извършва по линии на логистично осигуряване и/или чрез механизмите на многонационалната логистика. Поддръжката на техниката най-често се реализира чрез сключване на договори за сервизно обслужване на определени образци. При невъзможност за използване на тази опция и наличие на техника строго специфична за определена страна участник се налага необходимостта от създаване на национална ремонтна структура и запасяването с определени номенклатури резервни части и консумативи.

Медицинското осигуряване при съюзни операции се планира и осъществява в съответствие с принципите и политиката на НАТО за медицинското осигуряване, указани в МС 326/2, съвместните съюзни публикации на ЕС, стандартизационните споразумения по медицинско осигуряване и националните нормативни уредби.

В първото полугодие на 2017 година, след разрешение на постоянния секретар на отбраната се проведе военно-експертно изследване в логистичните структури на стратегическо, оперативно и тактическо ниво на БА, целящо да установи как експертите-логистици от различни нива на Българската армия оценяват подходите за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на ЕС, както и техните препоръки за усъвършенстването им.

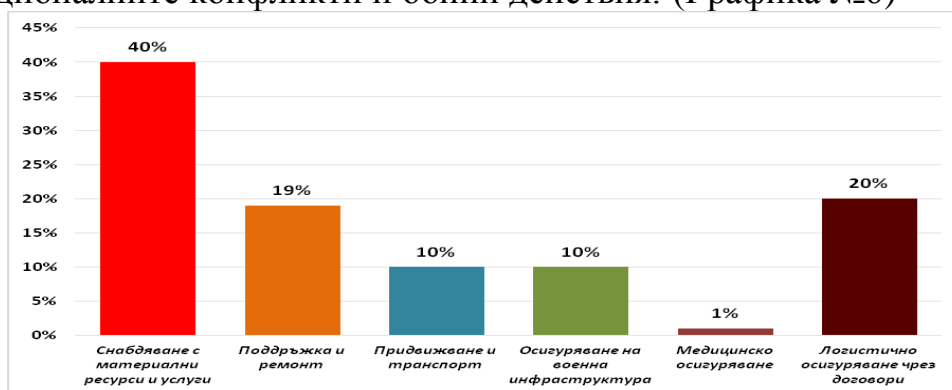
Изследването бе проведено чрез използване на въпросник, изготвен от експерти от катедра „Логистика”, факултет „Командно-щабен” на ВА „Г.С.Раковски” на тема “Подходи за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на Европейския съюз”.

След обработване на резултатите бе достигнато до следните резултати: Голяма част от изследваните-70% са убедени в необходимостта от усъвършенстване на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операциите. 28% от тях заявяват, че „по-скоро е необходимо”. Едва 1% от анкетираните са на мнение, че „по-скоро не е необходимо”. Същият резултат регистрират и тези, които не могат да преценят. (Графика № 1)

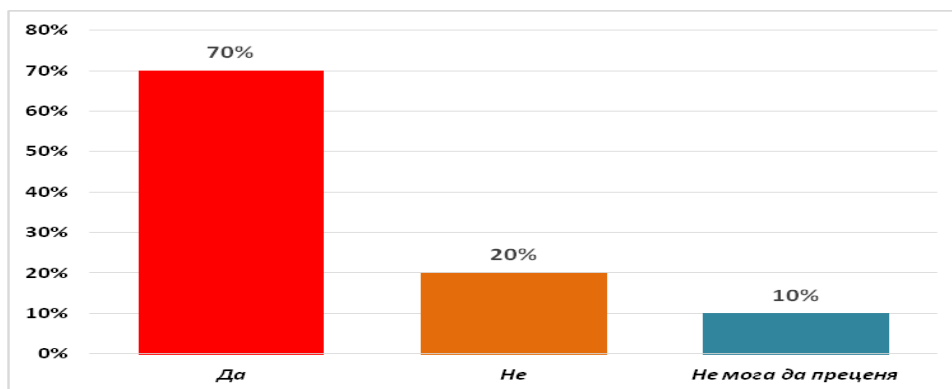
Графика № 1. Необходимост от усъвършенстване на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операциите.

40% от анкетираните определят снабдяването с материални средства и услуги като главно предизвикателство пред логистичната система при участие на формирования от Българската армия в операции. Логистично осигуряване чрез договори и реализирането на поддръжката и ремонта на материалните средства са следващите по значимост според анкетираните-20%. Подценени са придвижването и транспорта, както и осигуряването на военната структура, получили по 10%. Медицинското осигуряване е получило само 1%, което се обуславя от факта, че очакваните бойни медицински загуби при реализиране на „твърдата сила” на ЕС ще има ниски нива. Въпреки тези схващания, медицинските рискове в тези операции не са по-малобройни или по-незначителни спрямо конвенционалните конфликти и бойни действия. (Графика №6)

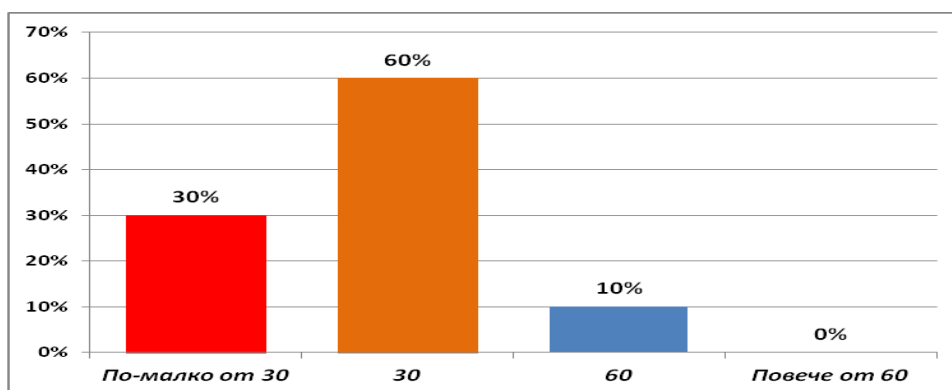
Графика № 6. Функционална/и област/и на логистиката, дефиниращи предизвикателства при участие на формирования от Българската армия в операции.

На въпроса за целесъобразността на снабдяването на формирования от Българската армия във военни операции на ЕС да се извършва чрез фирми (аутсорсинг), голяма част от анкетираните-70% заявяват, че това е положително. Всеки пети е дал отрицателен отговор, което свидетелства за скептицизма, относно дейността на „цивилните” фирми и техния принос за реализиране на логистичното осигуряване. Той се основава на правилната оценка на риска, подробно анализиран в дисертационния труд. (Графика №9)

Графика № 9. Целесъобразност снабдяването на формирования от Българската армия в операции да се извършва чрез фирми (аутсорсинг).

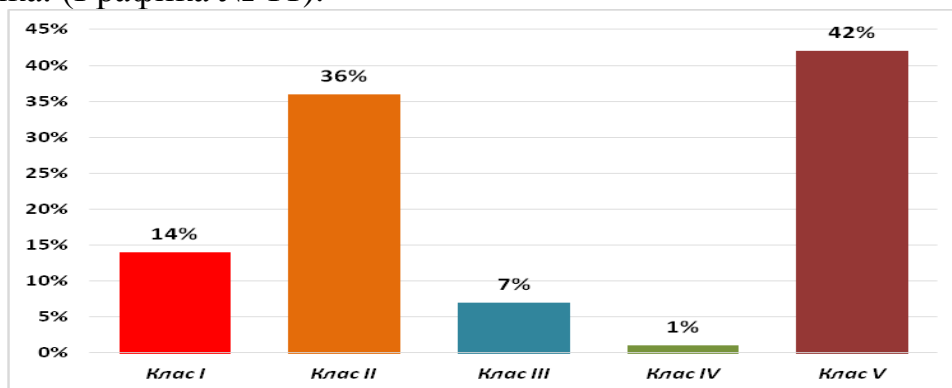
На въпрос за необходимото запасяване с материални средства към началото на операцията, 60% от анкетиранияте отговарят, че са необходими 30-дневни запаси. 30% смятат, че са необходими по-малко материални средства, а едва 10% - повече. Полученият резултат е резонен, поради факта, че към настоящия момент, съгласно „Доктрина за логистика”- НП-4, нивото на запасите за операцията в етапа на развързване е точно толкова. Създаването на запаси по-ниски от 30-дневните е предпоставка за изграждане на гъвкава, ефективна и безотказна система за снабдяване. Запасяването с по-големи количества, безусловно би предизвикало изграждането на по-тежки и тромави логистични изпълнителни звена и би повишило необходимостта от транспортни средства за стратегическо и оперативно придвижване. (Графика № 10)

Графика № 10. Необходими дневни запаси за формированията от Българската армия при участието им операции на ЕС, към началото на операцията.

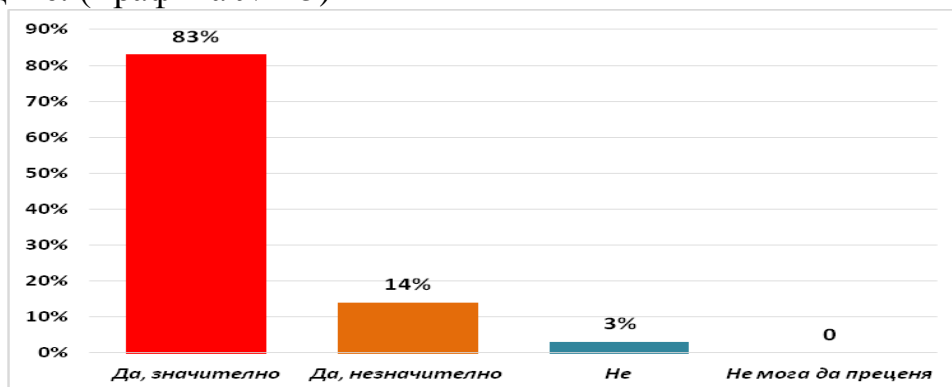
Въпросът „Снабдяването с кои материални средства в многонационални операции трябва да е национална отговорност, според Вас?” бе отворен и на всеки от анкетиранияте бе предоставена възможност да изложи собственото си мнение, без да бъде ограничаван в конкретен брой отговори или класове материални средства. Въпреки това за по-голяма нагледност отговорите бяха обединени, съгласно прилаганата в БА пет класна система. Съвсем закономерно, най-голям процент от анкетиранияте смятат снабдяването с въоръжение, техника, ракети и бойни

припаси като приоритетна национална отговорност. Аналогично е положението със средствата за индивидуална балистична защита. 14% от изследваните посочват материалните средства - клас I, а 7% - клас III. Тези резултати на класове I и III са високи, отчитайки факта, че те традиционно се осигуряват чрез използване механизмите на многонационална логистика. (Графика № 11).

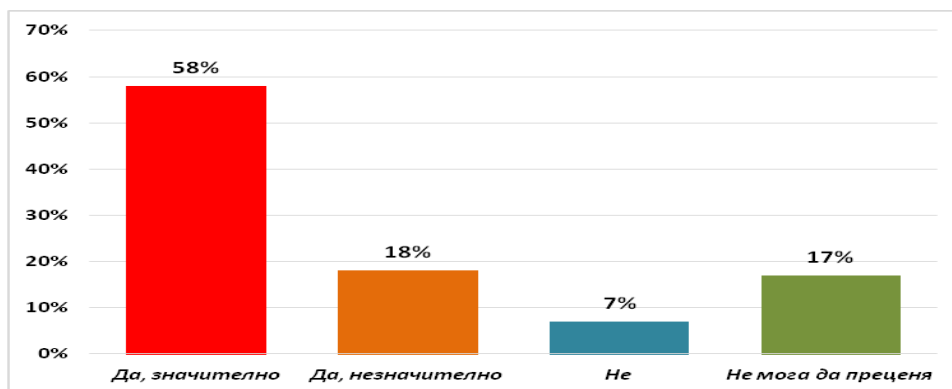
Графика № 11. Снабдяването с кои материални средства в многонационални операции трябва да е национална отговорност.

Положително мнение по твърдението, че дефинирането и спазването на единни стандарти, норми и правила в областта на логистиката, би довело до нарастването на способностите за логистична поддръжка са изразили почти всички анкетирани. Едва 3% са негативно мислещите. (Графика № 15)

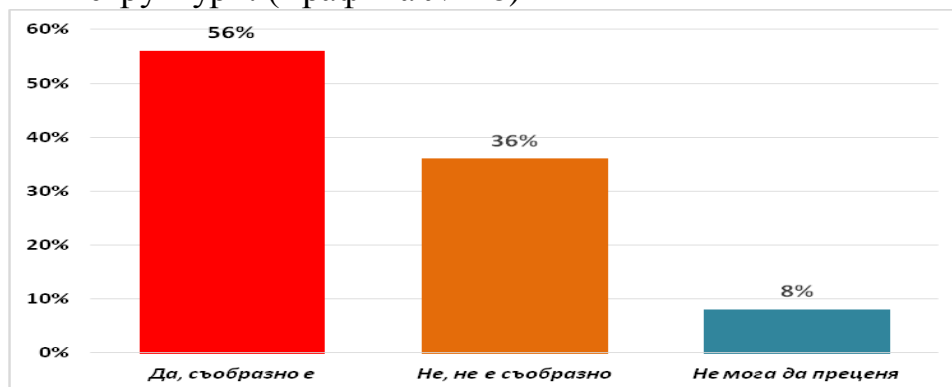
Графика № 15. Дефинирането и спазването на единни стандарти, норми и правила в областта на логистиката, би довело до нарастване на способностите за логистична поддръжка.

На въпроса относно възможността за използване на способностите на Агенцията на НАТО за поддръжка и придобиване (NSPA) от страна на ЕС, съгласно споразумението „Берлин +”, 58% отговарят безусловно, че това ще доведе до нарастване на способностите за логистична поддръжка. 18% са по-умерени в очакванията си и заявяват, че това ще се случи, но ще е незначително. Отново прави впечатление сравнително високият процент на отговорилите с „Не мога да преценя“ - 17%. (Графика № 16)

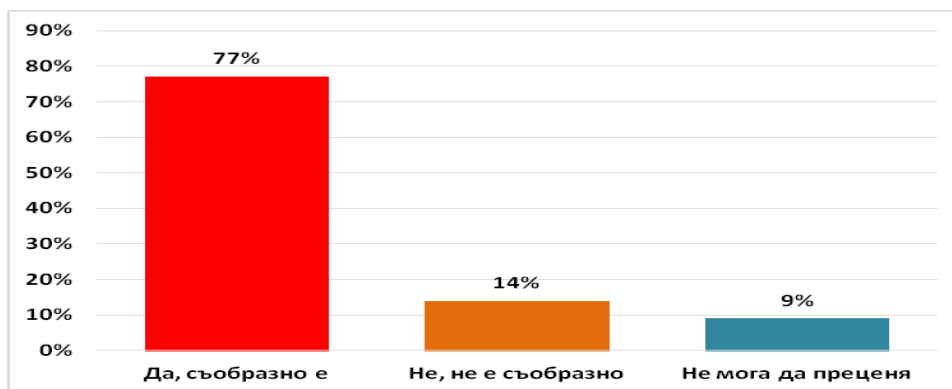
Графика № 16. Използването на способностите на Агенцията на НАТО за поддръжка и придобиване (NSPA) от страна на ЕС, съгласно споразумението „Берлин +”, би довело до нарастване на способностите за логистична поддръжка.

Относно въпрос за формированията, формираци Национален поддържащ елемент (НПЕ) в експедиционни операции на НАТО и ЕС, 56 % считат, че едни и същи формирования трябва да имат способности за формиране на НПЕ, независимо от вида на операцията, а 36% са на обратното мнение. Безспорно потребността от определени класове материални средства при реализиране на военните операции на ЕС ще е по-ниска в сравнение с операции на НАТО. Изградените и подготвени логистични структури за участие в операции на НАТО би трябвало лесно да се справят с логистичните предизвикателства при операции с по-нисък интензитет на бойни действия или напълна липса на такива. Създаването на напълно самостоятелни и независими логистични формирования за операции на НАТО и ЕС поотделно, неминуемо би довело до дублиране на логистични структури. (Графика № 18)

Графика № 18. Едни и същи логистични формирования да имат готовност да формират Национален поддържащ елемент (НПЕ) в експедиционни операции на НАТО и в такива на ЕС

На въпроса „Считате ли, че е необходимо на стратегическо и оперативно ниво в Българската армия, да има офицер и/или структура за планиране на логистичното осигуряване на операции на ЕС“, 77% отговарят положително, 14% отрицателно, а 9% с „Не мога да преценя“. (Графика № 20)

Графика № 20. Необходимост от офицер и/или структура на стратегическо и оперативно ниво в Българската армия за планиране на логистичното осигуряване на операции на ЕС.

В анкетната карта има един отворен въпрос: „Какви са Вашите препоръки за усъвършенстване на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операциите?“. 53% от анкетиранията са се възползвали от предоставената им възможност и са споделили своето виждане. Най-голям дял от препоръките са свързани с финансовото осигуряване. Препоръките за превъоръжаване чрез закупуване на нови модели въоръжение и техника, както и окомплектоването с личен състав са извън обхвата на дисертационния труд и не са анализирани. Голяма част от анкетиранията споделят мнението за необходимост от повишаване на подготовката на участниците, включително и провеждане на практически занятия. Съществуват предложения за разширяване участието на български формирования в многонационални инициативи и форми на многонационална логистика, предимно в многонационални интегрирани логистични формирования. Част от военнослужещите смятат, че процесите по придвижване и транспортиране могат да се подобрят, както и разширяване на способностите за снабдяване чрез използване на „аутсорсинг“ и „офсетна поддръжка“.

Изводи от втора първа:

1. На базата на спецификата на военните си мисии при реализиране на ОПСО, ЕС разработва свои собствени документи по логистичното осигуряване на военни операции.

2. Логистичното осигуряване на военни операции на ЕС поставя високи изисквания за ефективно функциониране на логистичната системата във всички фази на операцията, като от решаващо значение е своевременното създаване, поддържане и ешелониране на запасите от материални ресурси. То е свързано с тясното взаимодействие между цивилните и военните логистични структури в района на мисията, използването на контрактори и реализиране на обществени поръчки, което налага необходимостта от изграждане на структура за планиране, организиране, контрол и координация на снабдяването.

3. Създаването на напълно самостоятелни и независими логистични формирования, по отделно за участие в операции на НАТО и ЕС, неминуемо би довело до дублиране на функции и не е целесъобразно на настоящия етап от развитието на Въоръжените сили на Република България.

4. Логистичните формирования от състава на Въоръжените сили на Република България е необходимо да притежават способности за участие във военни операции на ЕС, както и много добре подготвен личен състав, познаващ спецификата на тези операции.

5. Извършеното военно експертно изследване потвърди формулираната работната хипотеза, че на настоящия етап от развитието на Въоръжените сили на Република България е необходимо усъвършенстването на организацията и функционирането на логистичното осигуряване на формированията, определени да участват в операции на Европейския съюз с цел реализирането на Общата политика за сигурност и отбрана.

Глава трета: Направления за усъвършенстване на подходите за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на европейския съюз.

Непрекъснатото развитие на предизвикателствата пред реализирането на ОПСО безусловно е главна движеща сила за развитието на военни способности за провеждане на операции и в частност тяхното логистичното осигуряване. Главно предизвикателство пред системата за логистично осигуряване във военните операции на ЕС е снабдяването с материални средства и предоставянето на услуги. За тяхното реализиране е възможно използването на различни видове (национални, местни и многонационални) и брой (един, единствен, два и множество) доставчици. Основни характеристики на видовете доставчици са представени в таблица 4, а основните параметри, влияещи върху избора на броя доставчици са представени в таблица 5. Възможни са комбинации от доставчици, които да ползват (напълно или частично) общи снабдителни вериги. Изборът на броя доставчици корелира с отчитане на следните предизвикателства: висока степен на несигурност и непредсказуемост в развитието на военната операция, висок риск на доставките и възможните негативни последици върху хода на операцията при нарушаване на поетите ангажираности. Осигуряването на услугите на различни видове и брой доставчици допринася за повишаване надеждността на доставките.

Таблица 4

Основни характеристики на видовете доставчици

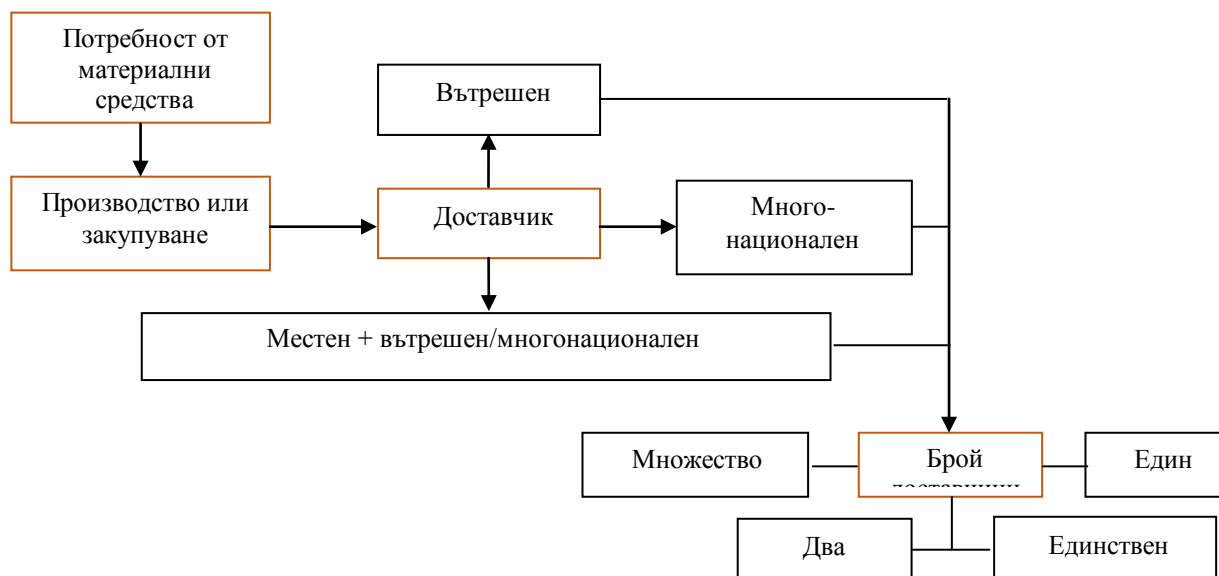
<u>Национални доставчици</u>	<u>Местни доставчици</u>	<u>Многонационални доставчици</u>
Реализират национални изисквания към предоставените стоки и услуги	Оказват подкрепа за изграждане на мира на собствена територия	Наличие на културни и езикови различия
Наличие на конкурентоспособност и съревнование	Осигуряват съкратени времеви интервали за доставка, но е възможно понижане на качеството	Необходимост от взаимозависимост, съвместимост и координация в зоната на операцията
Висока степен на влияние на националните ресурси	Реализират специфични изисквания	Силна зависимост от технологиите за обмен на информация
Наличие на изисквания за съвместимост, гъвкавост и координация с другите доставчици в зоната на операцията	Функционират във враждебна среда	Поддръжка на жизнения цикъл на специфични национални отбранителни продукти

Таблица 5

Основни параметри на доставчици според техния брой

<u>Един доставчик</u>	<u>Единствен доставчик</u>	<u>Два доставчика</u>	<u>Множество доставчици</u>
Необходимост от висока надеждност и качество на доставките	Единствен възможен доставчик (монополист)	Възможност за използване на местни доставчици	Доставка на материални средства и услуги по утвърдени стандарти
Ниска гъвкавост на веригата за снабдяване	Реализиране на доставки с висока специфичност	Способност за създаване на запаси	Изисквания за ефективност
Уязвимост на доставките в зоната на операцията	Реализиране на доставки с високи изисквания	Възможност за избор на доставчик	Алтернативност при избора на доставчик

Примерен алгоритъм на вземане на решение при планиране изграждането на логистичната система, относно вид и брой доставчик/доставчици е представен на фигура 8.

Фигура 8. Примерен алгоритъм на вземане на решение относно вид и брой доставчик/доставчици

В съвременните военни операции ролята на контракторите, относно логистичното осигуряване, неминуемо нараства. Тяхната роля е анализирана в глава втора, т. 2.2.5 от настоящия дисертационен труд. Безспорните предимства на аутсорсинга може да се групират в няколко направления: осигуряване на специализирани услуги в зоната на операцията, възможност за реализиране на качествени доставки и предоставяне на услуги в продължителен период от време, ниска себестойност и възможност за реализиране на широк спектър от услуги. [65]

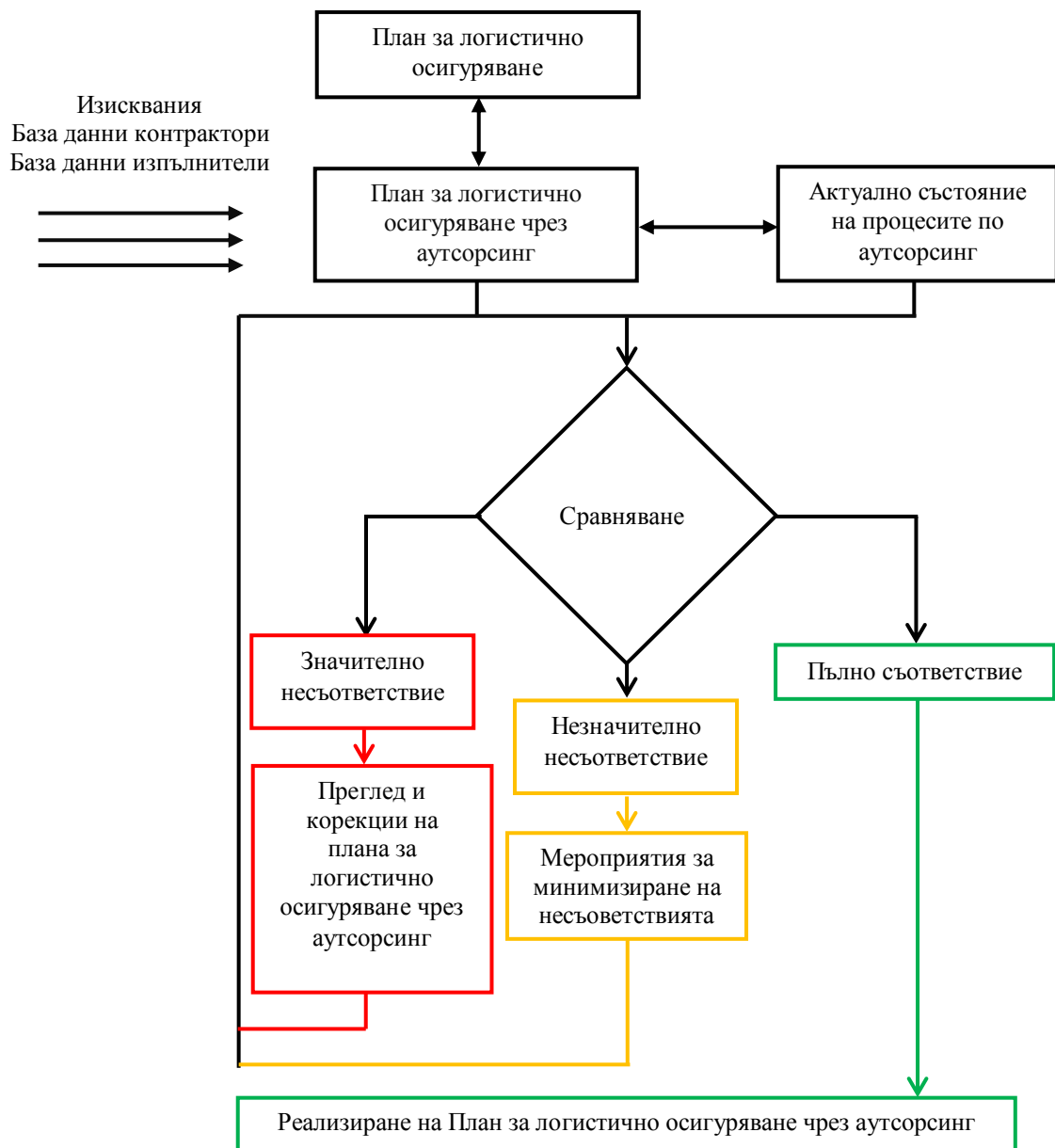
Контракторите са част от цялостната изградена логистична система. Те минимизират рисковете относно възстановяването на определени дефицити, но не могат да ги реализират напълно, т.е. те са съпътстваща част на системата. Възможността за експресното им използване налага тяхното запасяване с ресурси и поддържането им в необходимите характеристики (качествени и количествени). Това неминуемо затруднява дейността им, като е една от предпоставките за изграждане на по-големи и тромави вериги за снабдяване, създаване и съхраняване на буферни запаси. Ясната дългосрочна визия за използването им предоставя подходяща времева рамка и възможности за плавно осигуряване на ресурси и услуги, което би улеснило и оптимизирало процеса на оперативно планиране. Тяхното използване води до редуциране на “военен“ логистичен персонал в района на мисията, но от друга страна създава предпоставки за намаляване на гъвкавостта и устойчивостта на снабдителните вериги при непредвидени ситуации.

Планирането на дейността на контрактите, формите и методите на тяхното използване се извършва в общата система на планиране на логистичното осигуряване. То се реализира на трите нива на управление на Българската армия. Въпреки изградените структури за логистично планиране на всички нива на управление в БА, практически липсва обособена такава, отговорна за реализиране на аутсорсинг. За оптимизиране на процеса на планиране на логистичното осигуряване в операции зад граница, удачно би било обособяването на съответно нещатно направление под формата на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори”. Основата на работната група ще се обезпечават от двама военнослужещи-експерти в отдел „Логистично планиране и анализи“ в Дирекция „Логистика”-МО, където ще се съхранява актуална информация относно възможностите за използване на контрактори. В състава на групата следва да има представители на дирекции „Правно-нормативна дейност“, „Финанси”, „Отбранителна аквизиция“ и „Планиране, програмиране и бюджет“. В процеса на планиране в отговор на криза групата ще актуализира изготвените планове, разчети и предварително изготвените формализовани документи.

При необходимост по предложение на директора на Дирекция „Логистика“, със заповед на министъра на отбраната, работната група се усилява със специалисти от отдел „Логистика”-СКС и планиращи офицери от отдел „Логистика“ на видовете въоръжени сили.

Отчитайки спецификата на бъдещите операции и необходимостта от аутсорсинг в дадено направление, броят и вида на участващите експерти и специалисти ще е различен. Примерна структура на работна група за планиране на логистично осигуряване чрез аутсорсинг е както следва: държавен експерт от сектор „Планиране на логистичната поддръжка и логистични процедури” в Дирекция „Логистика”-МО, главен експерт от сектор „Планиране на логистичната поддръжка и логистични процедури” в Дирекция „Логистика”-МО, експерт от дирекция „Отбранителна аквизиция“, експерт от дирекция „Планиране, програмиране и бюджет“, експерт от дирекция „Правно-нормативна дейност“, специалист по инфраструктура, специалист по комунално-битово настаняване, специалист по придвижване и транспорт, специалист по снабдяване с материални средства, специалист по поддръжка на въоръжението и техниката, специалист по медицинско осигуряване и специалист по инженерно осигуряване.

Примерен алгоритъм на работа на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори” е представен на фигура 10.

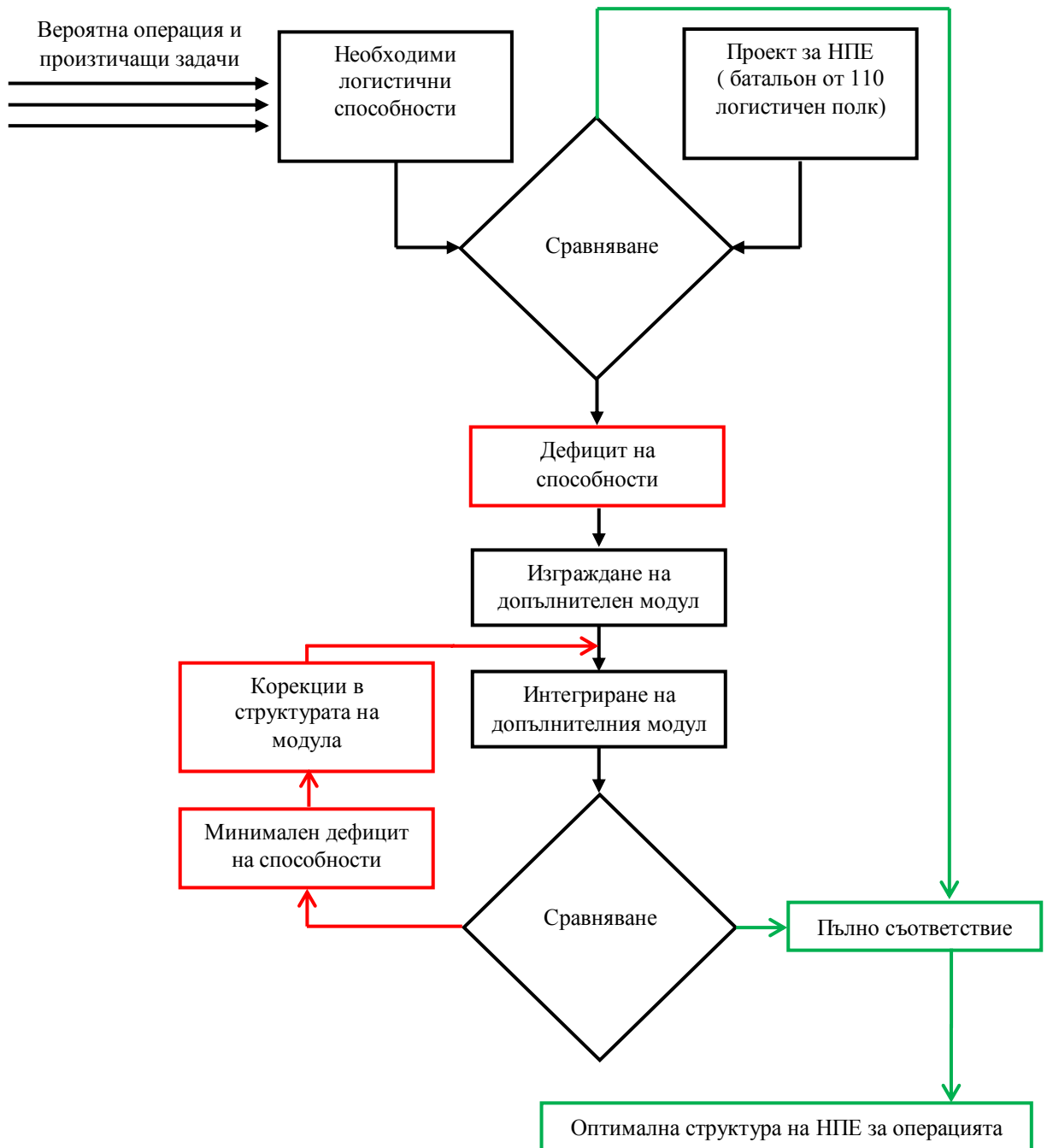

Фигура 10. Структурна схема на процеса по логистично осигуряване чрез аутсорсинг.

За правилното планиране и реализиране на логистичното осигуряване в операциите чрез контрактори е необходимо разработването на „Доктрина (Концепция) за логистично осигуряване на военни операции чрез контрактори”.

За подготовка на личния състав на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори” е разработен вариант на административна и учебна документация, състояща се от учебен план и учебна програма за обучение на офицери, заемащи или предвидени да заемат длъжности за планиране и управление на логистичното осигуряване във военни операции на ЕС в национални и многонационални структури (Приложение 15).

При експедиционни операции в съюзен или коалиционен формат, дейностите от втора и трета линия на логистично осигуряване на националните сили се осъществява от национален поддържащ елемент (НПЕ). Примерна структурно-логическа схема за изграждането на НПЕ е представена на фигура 12.

Фигура 12. Структурно-логическа схема на изграждане на НПЕ.

За реализиране на голяма подвижност на запасите в хода на операцията е възможно намаляване на ДНС, съхранявани от НПЕ до 14, а останалите количества да са „in-transit”. Примерно ешелониране на материални средства в операции на ЕС е представено в таблица 8.

Таблица 8

Примерно ешелониране на материалните средства в операции на ЕС.

1-ва линия	3 x ДНС	В маневрените формирвания на ББГ
2-ра линия	4 x ДНС	В ротата за логистично осигуряване на ББГ
3-та линия	14 x ДНС	В НПЕ
„in-transit”	9 x ДНС	Извън театъра на операцията

Отчитайки сравнително малкият очакван ремонтен фонд, целесъобразно е изграждането на по-малка ремонтно-евакуационна структура (възвод) със способности за евакуация и ремонт на автомобилна техника, бронетанкова техника, въоръжение и специални работи. Важна дейност на НПЕ във връзка с възстановяването на въоръжението и техниката е координацията на ремонтните дейности в рамките на многонационалната логистика, чрез многонационално интегрирано логистично формирване за ремонт (МИЛФ), ако има изградено в зоната на операцията или чрез аутсорсинг. Запасяването с резервни части е в обратнопропорционална зависимост с устойчивостта на системата за снабдяване. При наличие на устойчива такава е възможно при първоначалното развърщане на силите запасяването с резервни части да е на 35-40% от очакваната потребност за операцията. Останалата част да са в движение по веригата за снабдяване или да са на национална територия с възможност на навременна доставка в зоната на операцията.

Реализирането на медицинското осигуряване се извършва чрез предаден за операцията модул от военно-медицинския отряд за бързо реагиране на ВМА и допълнителен немедицински персонал. Недостигащите медицински способности се договарят. Поради невисоките очаквани нива на медицински загуби в операции на ЕС, които ще са предимно небойни, е целесъобразно Роли II и III да се реализират чрез механизмите на многонационална логистика (ПСД или страна специализирана по роля). Стратегическата медицинска евакуация, според отдалечеността от националната територия се реализира чрез собствени въздухоплавателни средства или чрез използване на мултинационална инициатива SAC. Възможностите за реализиране на национална стратегическа евакуация се лимитират от тактико-техническите характеристики на военнотранспортен самолет „С-27 J Спартан”, на

въоръжение във Военновъздушни сили на Република България.

Анализирайки устойчивата тенденция за все по-голямата необходимост от все по-голямо разнообразие бойни припаси за осигуряване на ББГ, се налага да се търсят способности за последващо усъвършенстване на снабдителния процес. Едно от актуалните направления за усъвършенстване е повишаване делът на палетизацията и контейнеризацията. В таблица 9 са предоставени логистичните характеристики на различните видове контейнери.

Таблица 9

Видове контейнери[50]

Вътрешна дължина	Вътрешна ширина	Вътрешна височина	Ширина на вратата	Височина на вратата	Обем Капацитет	Тегло Тара	Тегло на товара (максимално)
20 ft. стандартен контейнер							
5,900 м 19'4"	2,350 м 7'8"	2,393 м 7'10"	2,342 м 7'8"	2,280 м 7'6"	32,2 куб.м. 1,172 Cft	2 230 кг 4,916 Lbs	21 770 кг 47,900 Lbs
40 ft. стандартен контейнер							
12,036 м 39'5"	2,350 м 7'8"	2,393 м 7'10"	2,342 м 7'8"	2,280 м 7'6"	67,7 куб.м. 2,390 Cft	3 700 кг 8,160 Lbs	26 780 кг 59,040 Lbs
20 ft. (Open top) отворен контейнер							
5,894 м 19'4"	2,311 м 7'7"	2,354 м 7'8"	2,286 м 7'6"	2,184 м 7'2"	32,23 куб.м. 1,136 Cft	2 400 кг 5,280 Lbs	21 600 кг 47,620 Lbs
40 ft. (Open top) отворен контейнер							
12,028 м 39'5"	2,350 м 7'8"	2,345 м 7'8"	2,341 м 7'8"	2,274 м 7'5"	65,5 куб.м. 2,350 Cft	3 850 кг 8,490 Lbs	26 630 кг 58,710 Lbs
40 ft. (High Cube) отворен контейнер							
12,036 м 39'5"	2,350 м 7'8"	2,697 м 8'10"	2,338 м 7'8"	2,585 м 8'5"	76,3 куб.м. 2,694 Cft	3 970 кг 8,750 Lbs	26 510 кг 58,450 Lbs
20 ft. (Flat Rack) контейнер							
5,620 м 18'5"	2,200 м 7'3"	2,233 м 7'4"				2 530 кг 5,578 Lbs	21 470 кг 47,333 Lbs
40 ft. (Flat Rack) контейнер							
12,080 м 39'7"	2,438 м 6'10"	2,103 м 6'5"				5 480 кг 12,081 Lbs	39 000 кг 85,800 Lbs

Друг подход за оптимизиране на процесите по снабдяване с бойни припаси е дефинирането и използването на Комплекти от бойни припаси (КБП). Под КБП се разбира съвкупност от бойни припаси с различно функционално предназначение за цялото или само за основното въоръжение на формированията от ББГ, равна на средноденонощната им необходимост и обединена в една или няколко товарни единици.

Съществен подход за усъвършенстване на снабдителния процес с бойните припаси е постигане на максимално ефективна хармонизация. Европейската агенция по отбрана през 2010 година стартира програма за хармонизация на боеприпаси, като осигурява форум и тематични симпозиуми на национални специалисти по боеприпаси и взривни вещества на страните-членки с цел оптимизиране на процесите.

В качеството на насока за повишаване ефективността на функциониране на системата за снабдяване с бойни припаси може да се

разглежда придобиването от логистичните органи на Европейските бойни групи на способности за получаване на информация за месторазположението и състоянието на транспортните средства в реално време чрез внедряването на система за проследяване, която да функционира във всеки един възможен район за провеждане на операция. Съвременните системи за проследяване и новите концепции за доставки позволяват значително съкращение на доставките, които трябва да са в наличност във войските за операцията до необходимото ниво, като интегрират усилията и увеличават дела на многонационалната логистика на театъра на действие. Те допринасят за чувствително намаляване на “логистичния отпечатък” в театъра на действие и осигуряват необходимата логистична автономност.

Технологията за радиочестотна идентификация (Radio Frequency Identification-RFID) е най-широкоразпространена за подобряване на ефективността на веригата за доставки. Разработен е проект за автоматичното идентифициране на превозните средства (Automatic vehicle Identification-AVI), който е приложим във всички фази на операцията с изключение на стратегическото придвижване. Съществуват и проекти за проследяване на карго товари. Внедряването на система за проследяване на техниката е целесъобразно да се съчетае с използване и на система за маркировка и контрол на материалните средства.

Изводи от глава трета:

1. За да се усъвършенства процеса на планиране на логистичното осигуряване в операции извън територията на страната, включително и под егидата на ЕС е целесъобразно обособяването на съответно нещатно направление под формата на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори”.

2. Необходимо е разработването на „Доктрина (Концепция) за логистично осигуряване на военни операции чрез контрактори”, дефинираща принципите и политиките на аутсорсинга, направления за оценка на риска, процеса на планиране, ролите и отговорностите на страните.

3. С цел подобряване подготовката на логистичните специалисти е предложен вариант на административна и учебна документация, състояща се от учебен план и учебна програма за обучение на офицери, заемащи или предвидени да заемат длъжности за планиране и управление на логистичното осигуряване във военни операции на ЕС в национални и многонационални структури.

4. Анализирайки вероятните военни операции на ЕС и произтичащите от това предизвикателства пред системата за логистично осигуряване е целесъобразно изграждане на сравнително малочислен НПЕ,

изграден на базата на модули със съответните способности за изпълнение на задачите по основните логистични функции.

5. За усъвършенстване на снабдителния процес на ББГ с един от решителните за изхода на операцията клас материални средства - ракети и бойни припаси във военните операции на ЕС са предложени организационни, технически и технологични решения.

Заключение

Дисертационният труд доразвива теорията за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на ЕС. Проблемите на логистичната поддръжка са разгледани, съгласно настоящите схващания на ЕС, както и собственият опит на докторанта в участието му в мисията на ЕС „ALTHEA”.

В дисертационния труд са представени нови подходи за усъвършенстване на системата за логистично осигуряване при участие на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на ЕС. Предложен е модел за разширяване на обхвата от дейности на контрактори и такива, които могат да бъдат „аутсорсвани” в зоната на операцията. Предложен е структурно-функционален модел на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори”. Дефиниран е модел за изграждане на НПЕ. Предоставени са насоки за усъвършенстване на процеса по снабдяване с бойни припаси за осигуряване на ББГ в операции на ЕС извън границите на Република България.

Темата на дисертационния труд може да бъде доразвита впоследствие. Извън изследването са възможностите за участие на военновъздушен и военноморски компонент от състава на БА в операции на ЕС и произтичащите от това предизвикателства пред логистичната система.

Приносите на настоящия труд може да се формулират основно в две направления. Научните приноси се заключават в доразвиване на теоретичните постановки, свързани с процесите на логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в участието им във военни операции на ЕС. Приложните приноси се заключават в разработването на предложения за оптимизиране на настоящата логистичната система на БА и генериране на методи за усъвършенстване на нейното функциониране.

Разработените направления за усъвършенстване на логистичната система биха могли да се използват от специалистите по логистика в ръководните структури на всички нива на БА и в процеса на обучение на слушателите и студентите във ВА Г. С. Раковски”.

Дисертационният труд обхваща само част от многообразието на проблемите, произтичащи от анализа на подходите за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на ЕС. В този аспект той остава отворен за нови изследвания, идеи и разработки.

III. ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Общи изводи:

1. Нарастващите амбиции на ЕС и НАТО в сферата на сигурността и отбраната налагат необходимостта от наличие на подготвени и намиращи се в необходимата бойна готовност формирования, с цел противодействие на евентуални кризи и заплахи; адекватно разпределяне на тежестите на разходите за отбрана в рамките на двата съюза, координиране на усилията при разработването на съвместни проекти и програми и използване на споразуменията “Берлин плюс”.

2. За изпълнението на Европейската политика за сигурност се формират Европейски сили за сигурност, базирани на батальонни бойни групи със способности да изпълнят целия спектър от задачи, със съответните логистични органи на всички нива от командната верига.

3. От решаващо значение за ефективното функциониране на логистичната системата при военни операции на ЕС е своевременното създаване, поддържане и ешелониране на запасите от материални ресурси, както и организацията на взаимодействието между цивилните и военните логистични структури в района на мисията

4. Необходимо е усъвършенстването на логистичните способности, организацията на логистичното осигуряване и подготовката на личния състав от формированията от Въоръжените сили на Република България, определен да участва в операции на Европейския съюз, което бе потвърдено и от получените резултати от извършеното военно експертно изследване.

5. НПЕ на военните формирования, определени да участват във военни операции следва да бъдат изградени на базата на модули със съответните способности за изпълнение на задачите по основните логистични функции, като същите да бъдат технически и технологично осигурени.

Предложения:

1. С цел усъвършенстване процеса на планиране на логистичното осигуряване в операции извън територията на страната, включително и под егидата на ЕС е целесъобразно обособяването в Дирекция “Логистика” на нещатно направление под формата на „Постоянна работна група за планиране и управление на логистичното осигуряване чрез контрактори”.

2. Под ръководството на директора на дирекция “Логистика” да се обсъди и разработи вариант на „Доктрина (Концепция) за логистично осигуряване на военни операции чрез контрактори”, като в екипа, разработващ документа да вземат участие експерти от дирекция “Логистика”, Военна академия, СКС и видовете въоръжени сили.

3. На базата на предложения вариант на административна и учебна документация на курс за следдипломна квалификация да започне обучението на офицери, заемащи или предвидени да заемат длъжности за планиране и управление на логистичното осигуряване във военни операции на ЕС в национални и многонационални структури, като пилотния курс да се проведе през 2018 г.

IV. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Научни приноси:

1. Доразвиване на теорията, чрез използване на разкритите при изследването теоретични постановки в областта на военната логистика, ориентирани към усъвършенстване на логистичното осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България при подготовка и участие във военни операции на ЕС.

Научно-приложни приноси:

1. Формулирани са насоки за усъвършенстване на подходите за логистично осигуряване на формирования от Въоръжените сили на Република България в операции на ЕС чрез извършено военно-експертно изследване.

2. Предложени са подходи за усъвършенстване на основните логистични функции и дейности свързани с отговорностите на националната логистика в операции на ЕС.

3. Разработени са предложения за приложението на съвременни технологии за управление на логистичното осигуряване в операции на ЕС.

V. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. 1 *Джурков Г.*, “Обзор върху отбранителните способности на Европейския съюз в контекста на международната и регионалната сигурност”. Докладът е публикуван в Годишник с доклади от научна конференция на факултет „Командно-щабен“ за 2013 г., том 2, ISSN 1312-2991, стр. 50 - 53. Конференцията е проведена на 22 - 23.05.2013 г.

2. *Джурков Г., Димитров М.* “ Влияние на процеса на изграждане на силите за сигурност и отбрана на Европейския съюз върху развитието на военната логистика“. Докладът е публикуван в Сборник научни трудове, част 1, ISSN 1314-1953, стр. 75 - 87. Конференцията е проведена на 22 - 24.10.2014 г.

3. *Джурков Г.*, „Изграждане и развитие на способности за логистично осигуряване в операции на ЕС“. Докладът е изнесен на годишна научна конференция на факултет „Командно-щабен“ на 18 - 19.06.2015 г. (под печат).

4. *Dzhurkov G.*, „Logistics support of European union’s military operations by the mechanism of the multinational logistics “. Докладът е публикуван в Сборник научни трудове на НВУ „Васил Левски“, факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, ISSN 2367-7902, стр. 188 - 194. Конференцията е проведена на 06 - 07.10.2016 г.

5. *Джурков Г.* “Изследване на логистичното осигуряване на формированията от въоръжените сили на Република България в операциите“. Докладът е изнесен на годишна научна конференция на факултет „Командно-щабен“ на 21 - 22.06.2017 г. (под печат).